

ציטוטי בכירים ממערכת הביטחון והפוליטיקה הישראלית על שיקום עזה כאינטרס ישראלי

ציטוט

פרטים

שבועיים אחרי השבעת הממשלה החדשה, התקיימה ישיבה של הקבינט המדיני-ביטחוני על הזירה הפלסטינית. "אני רוצה להצביע על סיכון גדול מעזה לטווח של השנתיים-שלוש הקרובות והוא בסוגיית התשתיות..." אמר מתאם הפעולות בשטחים דאז איתן דנגוט לשרים. "עזה תיכנס למצוקת מים ללא פתרון, שצריך לטפל בכך כבר בימים אלה... אנחנו נמצא שם מצוקה גדולה שיכולה להביא לשינוי אסטרטגי בכלל בגישה".

מתאם הפעולות בשטחים לשעבר, איתן דנגוט, 3 באפריל, 2013, [הארץ](#)

"אנחנו עכשיו נכנסים לתקופה קשה של סיעו בשיקום", אמר הרמטכ"ל גנץ, "אנחנו נסייע בשיקום לא רק מהשיקול האסטרטגי, אנחנו נסייע בשיקום גם מהצד ההומני. אין לנו שום דבר נגד תושבי עזה". גנץ הוסיף כי "השילוב בין הכרח הלחימה מצד אחד, והמאמץ להמנע מפגיעה ולסייע ככל שניתן מהצד השני הוא עניין שהוא נכון ערכית, אינסטרומנטלית ואסטרטגית".

רמטכ"ל ב"צוק איתן", בני גנץ, 6 באוגוסט, 2014, [גל"צ](#)

"שיקום עזה הוא אינטרס ישראלי לא פחות מאינטרס פלסטיני..." "אני מאמין שאין סתירה בין שמירה על בטחון ישראל ושיפור החיים בעזה... אנו בישראל, מבינים שיש למצוא פתרון לסגר על רצועת עזה וכי כמיליון וחצי פלסטינים לא יכולים להמשיך ולחיות בתנאים הקיימים. איננו עיוורים לקשיים העומדים בפניהם".

נשיא המדינה, ראובן ריבלין, 14 באוקטובר, 2014, [הארץ](#)

"וודאי שיש צורך לשחרר את הלחץ ולאפשר לעזתים, ולא לחמאס, לחיות בכבוד. יש 120 אלף חסרי בית בעקבות המבצע ברצועה. הם שילמו מחיר כבד. צריך לאפשר להם להתפרנס, ולכן חלק מהאינטרס שלנו זה לאפשר את המהלכים הללו".

שר הביטחון לשעבר, משה יעלון, 15 באוקטובר, 2014, [וואלה!](#)

"טוב לישראל לעשות מה שהיא עשתה עד צוק איתן, גם במהלך המבצע, להכניס אלפים על רקע הומניטרי ועל רקע של סיוע אזרחי. טוב יהיה בהווה ובעתיד לחשוב גם על נושא הכנסת הפועלים, להניע מעט את הכלכלה, שיהיה לאזרחים איזשהו אופק".

מנהל מעבר ארז, שלמה צבאן, 19 בדצמבר, 2014, [מאקו](#) (דקה 08:35)

"מדיניות צה"ל ומערכת הביטחון היא לתמוך בשיקום רצועת עזה ובכלכלתה. הצעדים הננקטים נועדו לתמוך באוכלוסייה ובציבור הפלסטיני ברצועה, תוך בידול ארגון החמאס שהינו ישות טרור שמעכבת את שיקום הרצועה ומנצלת את משאביה. תנועת הסחורות החקלאיות לישראל תתבצע תחת אכיפה ובידוק ביטחוני מחמיד וקפדני".

מתאם פעולות הממשלה בשטחים, האלוף יואב (פולי) מרדכי, 8 במרץ, 2015, [דה מרקר](#)

"לישראל ולחמאס יש אינטרסים משותפים גם במציאות הקיימת, שזה שקט ורגיעה לצמיחה ולשגשוג. הם רוצים שקט גם לאוכלוסייה וגם להתעצמות צבאית. הם לא רוצים ג'יהאד עולמי, זה מאיים על חמאס ועלינו. כמו כן יש אינטרס משותף שלא יהיה בעזה משבר הומניטרי".

"שיקומה של עזה הוא אינטרס שלנו וטוב שתהיה איזושהי יוזמה שאנחנו מוכנים ללוות, כדי לפתור את הבעיה של תושבי עזה. [...] זוהי יוזמה שצריכה להיות בינלאומית מתוך הבנה ששיקום עזה מחייב הפסקת כל העוינות כלפי ישראל. אני קורא לכל אומות העולם, לארצות הברית ולאירופאים, לבוא ולראות איך אנחנו יוצרים מצב של יוזמה שתביא לשיפור החיים ותנאים של תושבי עזה. יוזמה כזאת צריכה לבוא ולהביא בחשבון שתנאי בלעדי ובלתי מתפשר הוא שעזה לא תשמש כחזית לפגיעה בישראל בכל רגע נתון".

"ישראל מאפשרת הכנסת סיוע בחומרי שיקום אזרחי לרצועת עזה, ועושה ככל שביכולתה להקל על מצב התושבים. שיקום הרצועה הוא בסיס לשימור שקט ארוך".

"חייב להיות איזשהו דיאלוג - לשקם את עזה. לא בהכרח שאנחנו נעשה את זה, אולי גם אנחנו. על מנת שיהיה להם מה להפסיד. אם עזה הייתה מנהטן, לא היו מלחמות".

"אנחנו מאמינים שתנאים טובים יותר לאזרחים בעזה [...] יפחיתו את הכוח של חמאס להשפיע על האזרחים לתמוך בלחימה".

"יש לנו אינטרס גדול בשיקום האזרחי של עזה. יש פתרונות יצירתיים איך לכרוך את אותו שיקום בהפסקת פעולות המנהור, בהפסקת פעולות ההתעצמות".

"יש קשר הדוק בין מצב הכלכלה והאוכלוסייה בעזה למציאות הביטחונית. [...] כל זמן שבעיות היסוד הכלכליות של עזה נותרות בעינין, נשאר גם פוטנציאל לעימות צבאי חדש, בלי קשר למידת ההרתעה שהשגנו במלחמה האחרונה".

"אסור לאפשר הפסקת אש כמהלך טקטי, שבסופו חמאס ימשיך לחפור מנהרות ולהבריא מערך טילים חדש לרצועה. ממשלת ישראל צריכה לקדם מהלך אסטרטגי, שיקלול שיקום מלא של הרצועה תמורת פירוז, וייתן אופק כלכלי ומדיני הן לתושבי מדינת ישראל והן לתושבי לרצועת עזה".

אלוף פיקוד דרום לשעבר,
סמי תורג'מן, 12 במאי,
2015, [ערוץ 7](#)

נשיא המדינה, ראובן
ריבלין, 22 במאי, 2015,
[נענע 10](#)

ראש חטיבת המחקר
באמ"ן, תת אלוף אלי בן
מאיר, 10 ביוני, 2015,
[וואלה!](#)

הרמטכ"ל ה-18, דן חלוץ,
11 ביוני, 2015, [נענע 10](#)

לשעבר מנכ"ל המשרד
לעניינים אסטרטגיים, יוסי
קופרווסר, 20 ביוני,
2015, [ערוץ 7](#)

שר החינוך, נפתלי בנט,
27 ביוני, 2015, [מאקו](#)

קצין בכיר במטכ"ל, 8
ביולי, 2015, [הארץ](#)

חבר הכנסת, חיים ילין
(יש עתיד), 17 באוגוסט,
2015, [מעריב](#)

ראש אגף המודיעין בצה"ל האלוף הרצי הלוי אמר במליאת ועדת החוץ והביטחון של הכנסת כי על אף מאמצי חמאס לשמר את הרגיעה, המצב הכלכלי המידרדר ברצועת עזה עלול להביא לידי פיצוץ שיופנה לכיוונה של ישראל, כך מסרו ל"הארץ" חמישה חברי כנסת שהשתתפו בישיבה.

חברי הכנסת, שביקשו לשמור על עילום שם בשל העובדה שהיה מדובר בדיון סגור, ציינו כי הלוי אמר בישיבה שיש התקדמות מסוימת בשיקום עזה אבל זו איטית מדי ואינה מספקת. לדבריהם, הוא הציג נתונים מדו"ח של האו"ם שהתפרסם בחודש ספטמבר ולפיו אם המגמות הקיימות בעזה ימשכו, או אז בשנת 2020 לא תהיה הרצועה ראויה למגורים.

"המצב הכלכלי בעזה גרוע יותר משהיה לפני שנה וחצי. הלחץ המצרי חונק. וממשלת ישראל אינה עושה דבר כדי לדחות את המלחמה. נתניהו ויעלון אינם נוקטים שום יוזמה, אינם פונים לגורמים איזוריים בעלי אמצעים והשפעה, כדי שיקרה מה שדרשנו מייד אחרי "צוק איתן": יוזמה של כמה מדינות באיזור, לפירוז עזה או לפחות הקטנת היכולות והמוטיביציה של חמאס למלחמה, תמורת שיפור משמעותי בחיי התושבים ברצועה. כן, כולל נמל".

"עושים מאמצים גדולים על מנת לחזק את הכלכלה הפלסטינית. אנחנו נמשיך ונחזק את היחסים בינינו לבין הפלסטינים ונשתית אותם על כלכלה בריאה. ניסיון העבר מלמד שהזרעים שמניחים במישור הכלכלי - מגיעים גם למישור המדיני והביטחוני".

ריבלין המליץ על כמה צעדים שניתן לבצע, בהם שיתוף פעולה עם ירדן ומצרים במטרה למנוע התעצמות צבאית של גורמים קיצוניים באזור, ופיתוח הכלכלה הפלסטינית והתשתיות הרשות. "על רקע המצוקה הכלכלית ביהודה ושומרון והמצב בעזה, יש צורך במהלך כלכלי נרחב. יש לקדם פיתוח תשתיות, גז, חשמל, מים, ביוב ודיור, בעזה וביהודה ושומרון", הוא אמר, "יש לחתור למציאת פתרון לטרגדיה האנושית ברצועת עזה". הנשיא הוסיף כי יש למצוא פתרונות לתנועת תושבים פלסטינים בגדה המערבית ובעזה ולמעבר סחורות המאפשר מענה ביטחוני הולם. "מדינת ישראל רואה בשיקומה של עזה, כמו גם בפיתוח כלכלי והשוואת תנאי החיים של הצד הפלסטיני והישראלי, אינטרס מוסרי וביטחוני כאחד", אמר ריבלין.

"הם רצו שנסיר את הסגר על עזה, ואת זה דחינו על הסף. אבל הסכמנו לסייע לאוכלוסייה בעזה. המדיניות שלנו היא להפריד בין האוכלוסייה לבין חמאס. יש סימנים מדאיגים לגבי קריסת התשתיות בעזה. בסוף זה יפגע בנו, ולכן זה אינטרס שלנו לטפל בזה, ונרצה שעוד מדינות יסייעו בנושא הזה".

ראש אגף המודיעין בצה"ל, האלוף הרצי הלוי, 23 בפברואר, 2016, [הארץ](#)

חבר הכנסת, עפר שלח (יש עתיד), [בעמוד הפייסבוק](#) שלו, 14 באפריל, 2016

שר האוצר, משה כחלון, 1 ביוני, 2016, [הארץ](#)

נשיא המדינה, ראובן ריבלין, 22 ביוני, 2016, [הארץ](#)

פקיד ישראלי בכיר, 27 ביוני, 2016, [הארץ](#)

"ההסכם שומר על הסגר הימי הביטחוני על עזה שמונע התעצמות של חמאס. לא הייתי מוכן להתפשר על זה. אנו מוכנים לתת להעביר ציוד דרך נמל אשדוד. ההסכם מאפשר טיפול בנושאים ההומניטאריים בעזה בכפוף לשיקולי הביטחון של ישראל. שיפור מצב המים והחשמל הוא אינטרס ישראלי. התייבשות עזה תפגע גם במי התהום של ישראל ותזהם אותם. כשאין מספיק חשמל מתעוררות בעיות של סניטציה שיוצרות מגפות שלא נעצרות בגדר הגבול. לכן זה אינטרס ישראלי מובהק. ההסכם נותן התחייבות למניעת כל פעילות טרוריסטית או צבאית נגד ישראל מאדמת טורקיה, כולל איסוף כספים למטרות אלה. זו התחייבות חשובה."

"טורקיה, כמו גם מדינות אחרות – בהן קטאר ומדינות אירופיות – מעוניינת לעזור בשיקום התשתיות ברצועת עזה, וגם ישראל מבינה כעת כי זה האינטרס שלה. זאת, משום שמצב המים, החשמל והביוב ברצועה משפיעים גם עליה. זה מצב של win-win בעבור שני הצדדים."

"אני חושב שאחת הבעיות העיקריות או הכישלונות העיקריים של צוק איתן הוא לא רק הלחימה הא-סימטרית ולא רק האבידות הקשות, ולא רק העובדה שהשארנו שם חיילים, אלא העובדה שמדינת ישראל לא השכילה להתחיל במה שאני קורא 'שיקום הומני', שלא מחייב רק משא ומתן עם חמאס. [...] זה אינטרס ראשון במעלה של מדינת ישראל לנסות ולהיות בראש המחנה שמטפל דווקא בנושא ההומני, האנושי, הרפואי, בנושא של האבטלה. מדינת ישראל, אחרי כל, היא ספקית החשמל, היא ספקית המים [של עזה]. [...] אני חושב שישראל צריכה – שזה אינטרס שלנו – לדאוג לכך שהמוטיבציה של הציבור ברצועת עזה, לאו דווקא של הזרוע הצבאית – שם יש לנו פחות סיכוי להשפיע – צריכה לרדת, כך שאנחנו נתרום לכך שתהיה יותר תקווה, שתהיה קצת יותר רווחה."

"בהעדר דיון בנושא תמונת המצב האזרחית ברצועת עזה בקבינט, לא נחשף בפני השרים מידע על המשבר ההומניטרי בעזה, שגלומות בו השלכות ביטחוניות פוטנציאליות. משכך נמנעו משרי הקבינט האפשרות להיערך להשלכותיו האפשריות של משבר זה, והאפשרות לתכנן את הצעדים האפשריים של ישראל כלפי רצועת עזה". נכתב בדו"ח על כשלי מבצע "צוק איתן".

תמר איש שלום: יממה לאחר פרסום דו"ח המבקר על מבצע צוק איתן ראש אגף המודיעין שב ומתריע על מצוקה הומניטרית ברצועת עזה... אלון בן דוד אומר ש: "המצב היום ממש מתכתב עם (התנאים) שהיו לפני צוק איתן והתהליכים שהובילו אז למלחמה. אז, כמו היום, אומר ראש אמ"ן לחברי הכנסת, עזה על סף משבר הומניטרי. בחלקים גדולים מהרצועה יש אספקת חשמל רק לשלוש שעות ביממה, על מים חמים אין מה לדבר וגם המים בכלל, עומדים להיגמר לעזה. האלוף הלוי ממליץ על עידוד השקעות ברצועה בפרויקטים של תשתית וגם ביהודה ושומרון. הוא מזהיר שהשילוב בין היעדר אופק מדיני למצב כלכלי ירוד הופך את המצב לנפיץ". הלוי גם מרגיע ואומר שלא תהיה מלחמה בקרוב.

ראש הממשלה, בנימין נתניהו, 27 ביוני, 2016, [הארץ](#)

ראש תחום האנרגיה בקוורטט, אריאל אזרחי, 30 ביוני, 2016, [גלובס](#)

חבר הכנסת, יעקב פרי (יש עתיד), 5 ביולי, 2016, [ערוץ 1](#)

מבקר המדינה, יוסף שפירא, 28 בפברואר, 2017, [הארץ](#)

ראש אגף המודיעין בצה"ל, האלוף הרצי הלוי, 1 במרץ, 2017, [נענע 10](#)

"צריך להפיק לקחים מעזה 2014. המצב ההומניטארי שם מידרדר. יש לפעול כדי למנוע סבב נוסף".

שר החינוך, נפתלי בנט,
12 ביוני, 2017, [הארץ](#)

"מדיניות הממשלה מובילה בציר מהיר לעבר העימות הבא בעזה", טוען בן ראובן. "המצב ההומניטארי קשה ביותר. צמצום כמות החשמל המועברת לרצועה, לפי דרישת הרשות, רק מכבידה על 2 מיליון התושבים האומללים באזור. במקום לנסות ולאזן את המצב ההומניטארי באזור, מדיניות הממשלה גורמת להסלמה ולהבאת העימות הבא אל פתחנו. ראוי להיות חכם ולא תמיד צודק. אין שום סיבה לרוץ לעימות הבא הוא יגיע[...]. המדיניות הנכונה היא לעשות הכל כדי להרחיק את העימות הבא ולנסות לקיים שקט ככל שניתן. היום ממשלת ישראל פועלת הפוך. אנחנו יודעים את המצב ההומניטארי הנוראי שיש בעזה ואנחנו צריכים ליישר את המצב שם[...]. זה לא עניין של אחריות. בעזה יש שני מליון אזרחים. אפשר לומר שאין לנו שום אחריות ושימותו שם שני מליון אזרחים. לשמחתי זו לא מדיניות של מדינת היהודים. החשמל מגיע ממדינת ישראל ואנחנו היחידים שמכניסים לשם אוכל ומים. אין ברירה אנחנו לא יכולים להתנתק מעזה. אין לנו אחריות על עזה ומי שאחראי על תושבי עזה זה החמאס[...]. יש לנו אחריות לעצמנו והיא כוללת ניסיון להרחיק את העימות הבא עם עזה. אנחנו מבינים שחלק מהעניין זה הסוגיה ההומניטארית ועלינו לעזור ואם זה מרחיק את העימות הבא זה אינטרס של מדינת ישראל".

חבר הכנסת, אייל בן
ראובן (המחנה הציוני),
13 ביוני, 2017, [ערוץ 7](#)

"אם אבו-מאזן מסרב לשלם את תשלומי החשמל של רצועת עזה, על מדינת ישראל למצוא את הפתרון כיצד להזרים חשמל לרצועה ולגבות ממנה את הכסף בעצמה... עזה לא הולכת לשום מקום, וגם לא ישראל. אנחנו נמשיך להתמודד ביטחונית והומניטרית, ובין שמחשבת ההתנתקות מעזה מנותקת מהמציאות".

חבר הכנסת, מוטי יוגב,
הבית היהודי, 15 ביוני,
2017, [ערוץ 7](#)

"יש לנו אינטרס שברצועה יהיה חשמל ל-24 שעות, שיהיו מים תקינים, שתהיה תעסוקה. זה אינטרס ישראלי".

גדי איזנקוט, הרמטכ"ל,
20 ביוני, 2017, [הארץ](#)

"שיפור מצבם הכלכלי של הפלסטינים לא יהפוך אותם לאוהבי ישראל אבל יוביל אותם למתינות מדינית. תשתיות אזרחיות מתקדמות, גם בעזה, הן אינטרס שלנו. יש כיום נכונות בעולם הערבי ושל חלק ממדינות המערב לבצע "תכנית מרשל" של השקעות עתק אזרחיות בשטחי הרשות הפלסטינית ולנו יש אינטרס לאפשר זאת".

אבי גבאי, 9 ביולי, 2017,
[הארץ](#)

"באופן בלתי תלוי בנסיבות, עלינו לעשות הכל כדי למנוע את המשבר ההומניטארי בעזה. ראשית, משום שחשמל ומים הם כמו אוויר לנשימה - אין למנוע אותם מאיש. יש לספק חשמל לשני מיליון תושבי עזה ולבוא חשבון עם חמאס בלי לפגוע בצרכים הבסיסיים ביותר. גם במקרה זה הצו המוסרי משתלב עם האינטרס הביטחוני".

חבר הכנסת, עמיר פרץ,
9 ביולי, 2017, [הארץ](#)

"לפעול נכון זה לשלב נכון בין ההרתעה והמוכנות למלחמה לבין תקווה במחיר של הפסד לאנשים שנמצאים שם. לשלב נכון זה לעשות הפרדה ככל שניתן בין הכוח הצבאי של החמאס לבין האוכלוסייה שנמצאת בתוך רצועת עזה. ברור לגמרי שמצוקה כלכלית קשה, יש בה פוטנציאל של הסלמה, יש בה פוטנציאל של להיכנס לאיזשהו מצב שאין לך מה להפסיד יותר. אנחנו צריכים להחזיק את הרצועה כך שהיא לא תיפול לתהום. [...] אם אתה רוצה להגדיל את האינטרוול בין סבב לסבב, אתה צריך להיות מוכן למלחמה כי זה ירתיע אותך, ותייצר תקווה לאוכלוסייה. שזה אומר, הייתי פותח 2-3 מעברים גדולים, מתקדמים ביותר, סביב רצועת עזה, ומאפשר הכנסה של כל הסחורות לתוך הרצועה על תנאי של בידוק בטחוני. הדבר השני, הייתי מאפשר לאנשים לצאת מהרצועה. שיצאו לכל העולם. הייתי מאפשר להוציא פועלים. אני חושב שאפשר לעשות יותר. אמרתי את זה גם אחרי צוק איתן, אני חושב שאין שום סיבה שלא תהיה בנו נדיבות של מנצחים. אנחנו ניצחנו ומנצחים, כדאי שתהיה להם נדיבות. עכשיו זה הזמן, שלוש שנים של שקט, צריך לקחת בחשבון, החמאס ניסה לשפר את המציאות דרך הפעלה של כוח, לא הצליח. אני חושב שזה לא יהיה נכון שגם דרך שקט הוא לא יצליח, אחרת המסר הוא שאנחנו מבינים רק כוח".

"אני רואה פה משהו שנקרא כלכלה. ככל שיהיה פיתוח כלכלי יותר גדול, הכוח של החמאס ילך וירד. ככל שהמצוקה יותר גדולה, החמאס הוא הכול יכול בתוך רצועת עזה.

אנחנו יודעים שאנחנו עכשיו בתקופה שקטה, יש לנו אחריות כמדינה להוביל מהלך אסטרטגי, לבוא ולהוציא 500 עד 5,000 עובדים עזתים לתוך הפרדסים ולבנייה ולתעשייה. להביא לפה תעשייה, גם אם החמאס מתנגד לזה, האזרחים יעשו את המהפכה עצמה. המעשה פה הוא שבסופו של דבר יהיה שלום כלכלי. לא הסכם שלום - אי לחימה. ואולי דור חדש שבעצם יקום משני הצדדים, שבעצם, החיבור ביניהם יהיה אינטרס כלכלי לחלוטין".

"כל יום שעובר הוא מקרב או משבר הומניטרי או עימות צבאי, או, לצערי, את שני הדברים האלה ביחד".

"ככל שמצבם של תושבי עזה ילך ויחמיר, כך אנו מגבירים את הסיכוי לסבבי אלימות נוספים במרחב זה בעתיד".

אלוף פיקוד דרום לשעבר,
סמי תורג'מן, 29 ביולי,
2017, [ערוץ 2](#)

חבר הכנסת, חיים ילין,
(יש עתיד), 29 ביולי,
2017, [ערוץ 2](#)

ישראל כץ, שר התחבורה
והבטיחות בדרכים והשר
לענייני מודיעין, 29 ביולי,
2017, [ערוץ 2](#)

אלוף יואב מרדכי, מתאם
פעולות הממשלה
בשטחים. אוקטובר
2017, [עדן אסטרטגי](#),
[INSS](#)